

ТЕОРЕТИКО-ПРИЛОЖНИ ПРОБЛЕМИ НА СЪВРЕМЕННАТА ТЮРКОЛОГИЯ

Милена Йорданова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Тази година между 22 и 26 май в Анкара се проведе *VIII международен тюркологичен конгрес*. В него взеха участие над 250 учени от 33 държави. Форумът бе открит лично от президента на Република Турция. Участниците бяха приветствани от вицепремиера, като поздравления към учените отпратиха председателят на Висшия съвет за култура, език и история „Ататюрк“ и председателят на Тюрското лингвистично дружество.

Представените по време на заседанията на конгреса доклади обхващаха широк диапазон от теми: съпоставителни и сравнителни изследвания в областта на алтаистиката и тюркологията; проблеми на съвременните тюркски езици (азербайджански, башкирски, караимски, карачаево-балкарски, казахски, киргизки, кримскотатарски, ногайски, татарски, телеутски, тувински, туркменски, турски, узбекски, уйгурски, чувашки, якутски), историческа тюркология (езикът на орхонско-енисейските паметници, староуйгурски, чагатайски, староанадолски турски, османски), езикови контакти на турския с родствени и неродствени езици, фонетични специфики, морфологични и синтактични характеристики на тюркските езици, лексикология и фразеология, тюркска и турска диалектология, литературознание, лингводидактика на тюркските езици и др.

В научния форум от българска страна участници бяха доц. д-р Ирина Саръиванова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) и доц. д-р Милена Йорданова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“). В представения от доц. И. Саръиванова доклад (на тема *“Bulgarcada -(A)Cıya (<-Cı) Yapım Ekiyle Oluşturulan Yeni Sözcükler Üzerine Bir Çalışma”*) бе направена тематична класификация на неологизми в българския език, образувани с турската по произход наставка *-джия*. Докладът на доц. М. Йорданова (на тема *“Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Kullanılan Özel Bir Yöntem”*) бе с лингводидактическа насоченост и бе фокусиран върху представянето на оригинална методика за обучение по турски език на чужденци.

В рамките на научната проява бяха отличени 12 изследователи от 7 държави с награда за специални заслуги за принос в изучаването на турския

език. Първият награден е проф. д-р Игор Кормушин (Русия) – председател на Руския комитет на тюрколозите към Отделението на историко-филологическите науки на РАН. Той е един от изтъкнатите съвременни изследователи на глаголната морфология на пратюркския и алтайските езици; активен изследовател на тюркските езици, говорени в бившия Съветски съюз. Проф. д-р Марсел Ердал (Израел) е дългогодишен преподавател в Университета в Йерусалим (Израел) и в Университета „Йохан Волфганг Гьоте“ (Франкфурт на Майн, Германия). Освен алтаистични проучвания прави сериозни изследвания върху старотюркския език, като изследванията му са фокусирани върху етимологията. Проф. д-р Зейнеб Коркмаз (Турция) е редовен член на Тюрското лингвистично дружество. Тя е един от авторитетните тюрколози, като в библиографията ѝ широко място заемат лингвистични изследвания върху турските диалекти и съвременния турски език. Проф. д-р Хамза Зюлфикяр (Турция) е бил заместник-председател на Тюрското лингвистично дружество. Той посвещава голяма част от изследванията си на лексикологията и лексикографията на съвременния турски език, особено на терминологията; автор е на учебник за преподаване на турския език на чужденци. Проф. д-р Шюкрю Халюк Акалън (Турция) е един от водещите тюрколози. В периода 2001 – 2012 г. е председател на Тюрското лингвистично дружество. В центъра на изследванията му са съвременният турски език и сравнителното му изучаване с други тюркски езици. Проф. д-р Гулбану Косимова (Казахстан) е специалист по етимология, който се занимава активно с историческата граматика и лексикологията на казахския език. Проф. д-р Невзат Гьозайдын (Турция) е основател и ръководител на първата Катедра по фолклор, обособена като самостоятелно звено в Турция. Като дългогодишен сътрудник на Тюрското лингвистично дружество, работи и в други хуманитарни области в качеството си на член на различни комисии, реализирали публикуването на списание *Türk Dili*, на множество речници (включително и правописни), както и на ценни преводни произведения и др. Проф. д-р Ефрасияп Гемалмаз (Турция) е член на Тюрското лингвистично дружество от 1989 г.; разработките му са свързани с близкородствените на турския езици, както и с турската диалектология. Проф. д-р Кемал Ераслан (Турция) има големи заслуги за превода на съвременен турски език на някои от класическите тюркски произведения; внимание заслужават публикациите му върху староуйгурския език. Доц. д-р Бурул Сагънбаева (Киргизстан) се е наложила като един от утвърдените тюрколози, която се занимава със сравнителни изследвания между киргизкия и турския език. Д-р Йонг-Санг Ли (Република Корея) е един от изявените съвременни алтаисти, чиито публикации оформят новото направление в корейската тюркология и алтаистика. Последният награден е д-р Юсуф Азмун (Иран), който се занимава активно с туркменския език и с диалектите на иранските туркмени.

Конгресът даде възможност на участниците да се запознаят със съвременните достижения на свои колеги от други държави. Установяването на контакти на тюрколози от цял свят е полезно за обмяна на опит и осъществяване на проекти за проучване на тюркските езици и методите на преподаването им.

THEORETICAL AND APPLIED PROBLEMS OF MODERN TURKIC STUDIES

✉ **Dr. Milena Yordanova, Assoc. Prof.**

Department of Turkic and Altaic Studies
Faculty of Classical and Modern Philology
University of Sofia
15, Tsar Osvoboditel Blvd.
1504 Sofia, Bulgaria
E-mail: yordanova_milena@yahoo.com